

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történelmi Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Mesteri MA
1.6 Szak / Képesítés	A kulturális örökség kutatása és hasznosítása / Mesteri fokozat

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A reneszánsz kori építészet Erdélyben, HMM 1205						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Pakó Klára egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	–						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	2.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptantárgy/ Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	0
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	0
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					35
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					13
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					7
Vizsgák					12
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	97				
3.8 A félév össz-óraszám	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • alapvető történelmi, művészettörténelmi ismeretek
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • okos tábla/projektor
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	–

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • CP1. Az alapvető történettudományi ismeretek és módszerek elsajátítása. • CP3. A történettudomány területén felhasználható alap- és alkalmazott kutatáshoz szükséges készségek elsajátítása • CP4. Tanítási ismeretek elsajátítása a történettudomány területén (művészettörténet, a magyarság története, társadalomtudományok).
Transzverzális	<ul style="list-style-type: none"> • CT2. A kritikai, reflektív, spekulatív és alkalmazott gondolkodás hatékony használata. • CT6. A tudományos kutatáshoz nélkülözhetetlen készségek elsajátítása. • CT9. Kommunikációs- és csapatmunka-készségek elsajátítása.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A kulturális örökség jelentős szegmensét képező kora újkori építészet emlékeinek megismerése és értelmezése támpontokat nyújt a terület épített örökségével kapcsolatos általános kérdések megismeréséhez.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A <i>reneszánszkori építészet Erdélyben</i> c. kurzusnak a 16–17. századi erdélyi építészet és művészet kritikai feldolgozása a célja. A hallgatókat bevezeti a kutatások története által felvetett kérdésekbe, vázolja az építészeti jelenségek társadalmi, gazdasági és földrajzi hátterét, megpróbálja körvonalazni azokat az elsősorban olasz, illetve közép-európai hatásokat, amelyek befolyásolták az erdélyi építészet alakulását. A korszak jelentős emlékeinek és emlékegyütteseinek módszeres áttekintése révén igyekszik bemutatni az építészeti kutatásban használatos általános érvényű módszereket és értelmezési eljárásokat.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Az „erdélyi reneszánsz” fogalma. Kutatástörténet.	előadás, beszélgetés, példák	
2. A történeti keretek. Vajdaság és fejedelemség. Földrajzi keretek. A fejedelemség intézménye.	előadás, beszélgetés, példák	
3. A kezdetek. A központi hatalom, püspöki székhelyek.	előadás, beszélgetés, példák	
4. A városok építésze. Erődítmények	előadás, beszélgetés, példák	

5. A városok építésze. Középkorok, polgárházak		
6. A haditechnika megújulása, a várépítészet	előadás, beszélgetés, példák	
7. Erdély fejedelmeinek a gyulafehérvári rezidenciája	előadás, beszélgetés, példák	
8. A nemesi rezidenciák építésze az átmenet korában.	előadás, beszélgetés,	
9. A késő reneszánsz építészetelmélet és az erdélyi reneszánsz építészet a 17. század első felében	előadás, beszélgetés, példák	
10. A 17. század második felének a kastélyai	előadás, beszélgetés, példák	
11. A reneszánsz udvarházak	előadás, beszélgetés, példák	
12. Egyházi építészet	előadás, beszélgetés, példák	
13. Idegenek az erdélyi építőtelepeken	előadás, beszélgetés, példák	
14. Hazai mesterek	előadás, beszélgetés, példák	

Bibliográfia

- B. Nagy Margit: *Reneszánsz és barokk Erdélyben*, Bukarest, 1970.
- B. Nagy Margit: *Várak, kastélyok, udvarházak. Ahogy a régiek látták*. Bukarest, 1973.
- Balogh Jolán: *Az erdélyi renaissance*. I. Kolozsvár, 1943.
- Balogh Jolán: Olasz tervrajzok és hazai későrenaissance épületeink. In: *Magyarországi reneszánsz és barokk*. Szerk. Galavics Géza. Budapest, 1975.
- Balogh Jolán: *Kolozsvári kőfaragó műhelyek. XVI. század*. Budapest, 1985.
- Balogh Jolán: *Varadinum. Várad vára*. I–II. (Művészettörténeti Füzetek 13/1–2.), Budapest, 1982.
- Hajnóczi Gábor: *Az ideális város a reneszánszban*. Budapest, 1994.
- Kovács András, *Késő reneszánsz építészet Erdélyben. 1541–1720*. Budapest–Kolozsvár, 2003 (2006).
- Kovács, András: Arta în Transilvania în secolele XVI–XVII. In: *Arta din România. Din preistorie în contemporaneitate* (Civilizația Românească, vol. 10), ed. acad. Răzvan Theodorescu-acad. Marius Porumb. I. București-Cluj, 2018. 511-592.
- Mikó Árpád: *Báthory István lengyel király és a reneszánsz művészet Erdélyben. 1576–1586*. Művészettörténeti Értesítő 37/1988.
- Mikó Árpád: *A reneszánsz Magyarországon*. [Budapest, 2009].
- Mikó Árpád: Gótika és barokk között. A reneszánsz művészet problémái a kora újkori Magyarországon. In: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16–17. század)*. II. Budapest, 2008. 115-146.
- P. Kovács Klára: Bastion-system Fortification in the 16th Century Transylvania. In: *Studies in the History of Early Modern Transylvania*. Ed. Kovács Kiss Gyöngy. New York, 2011, (East European Monographs, no. 786). 359-395.
- P. Kovács Klára: Fortress-Building in 16th-Century Transylvania. The Recruitment of Labour Force. *Transylvanian Review*, 21/2012, Supplement no. 2, 163-181.
- P. Kovács Klára: *A Szamos menti új vár. Szamosújvár a 16–19. században*. Budapest, 2019.
- P. Kovács Klára: Erdély „legfranciásabb” kastélya? A küüllővári Bethlen–Haller-kastély. In: *Arte et ingenio. Tanulmányok Kovács András hetvenötödik születésnapjára*. Szerk. Gálfi Emőke, Kovács Zsolt, P. Kovács Klára. Budapest–Kolozsvár, 2021. 541-559.
- Sebestyén, Gh(eorghe)–Sebestyén, V(ictor): *Arhitectura Renașterii în Transilvania*. București, 1963.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
-------------------------	----------------------	--------------

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Kommunikációs készségek fejlesztése; elemzőkészségek fejlesztése; interdiszciplinaritás; a szakterminológia ismerete a kurzus nyelvén és egy idegen nyelven.

10. Értékelés

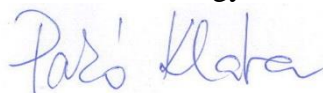
Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Fogalmi és tárgyi ismeretek	Referátum	50%
	Szakirodalom ismerete	Vizsga	
	Aktív részvétel		25%
	Szaknyelv és tárgyi tudás	Referátum, vizsga	25%
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei.			
<ul style="list-style-type: none"> Órai jelenlét a kurzusok legalább 75%-án Legalább 5-ös referátum bemutatása. Legalább 5-ös vizsgajegy.			

Kitöltés dátuma

2024. máj. 1.

Előadás felelőse

dr. Pakó Klára egyetemi adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2024. máj. 12.

Intézetigazgató

dr. Nagy Róbert-Miklós egyetemi docens

